

Europejski Fundusz Rybacki

© Lionel Flageul

Europejski Fundusz Rybacki (EFR) rozpoczął działalność w styczniu 2007 roku. Jego zadaniem jest poprawa konkurencyjności sektora i pomoc w przekształceniu go w sektor bardziej zrównoważony pod względem środowiskowym, ekonomicznym i społecznym. Aby osiągnąć ten cel, Fundusz dysponuje budżetem w wysokości 3,8 miliarda euro (lub 4,3 miliarda według cen bieżących) przyznany na lata 2007-2013. Finansowanie jest dostępne dla wszystkich sektorów tej gałęzi gospodarki: rybołówstwa morskiego i śródlądowego, akwakultury, przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa. Największą uwagę poświęca się społecznościom rybackim, które najbardziej odczuwają skutki ostatnich zmian.

Zarządzanie i wdrażanie EFR jest prostsze niż poprzedzającego go funduszu – Instrumentu Finansowego Orientacji Rybołówstwa (FIG). Poza większą elastycznością w EFR wprowadzono szereg innowacji. Jest to m.in. pomoc rybakom w przejściu na bardziej selektywne metody połowiania, zwiększony nacisk na zrównoważone rybołówstwo oraz działania służące wspólnemu interesowi, w tym projekty pilotażowe, finansowanie strategii lokalnego rozwoju oraz wsparcie przeznaczone na środki na rzecz środowiska wodnego. Podobnie jak w przypadku FIG, w ramach funduszu nie przewidziano dofinansowania budowy nowych łodzi lub zwiększania ich ładowności. Tak jak przewidują inne europejskie fundusze strukturalne, środki

UE nie mogą być wykorzystane jako pełne finansowanie – powinny one stanowić dopełnienie wydatków krajowych, regionalnych lub lokalnych.

Kolejną nowością jest fakt, że dofinansowanie jest obecnie adresowane do regionów w fazie „konwergencji”, tzn. w miejscach, gdzie dobrobyt społeczny jest poniżej średniej UE.

Sposób działania

Władze krajowe przygotowują strategiczny plan długofalowego rozwoju polityki rybołówstwa i akwakultury w latach 2007-2013, przedstawiający sposób, w jaki spełni ona założenia WPRy. Plan powinien określać priorytety, cele, ocenę wydatków publicznych oraz terminy. Następnie prezentowany jest program operacyjny szczegółowo opisujący sposób, w jaki krajowe władze mają zamiar praktycznie wykorzystywać możliwości oferowane przez EFR. Oba dokumenty są przygotowywane w ścisłej współpracy z regionalnymi, lokalnymi, ekonomicznymi i społecznymi partnerami.

Możliwości finansowania

EFR skupia się na pięciu priorytetowych obszarach. Wiele z jego działań jest kontynuacją praktyk FIG, ale część jest przeprowadzana po raz pierwszy.

Adaptacja floty (oś 1)

Jeżeli państwo członkowskie zdecyduje się na zmniejszenie możliwości połowowych, dla łodzi, które trwale lub tymczasowo zaprzestają połowów, przewidziane jest wsparcie. Pomoc może być również udzielona w innych obszarach: w zakresie poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy na statkach, bardziej selektywnego sprzętu, sektorów rybołówstwa przybrzeżnego na małą skalę, środków społeczno-ekonomicznych z uwzględnieniem wcześniejszych emerytur i przekwalifikowania.

Jednostki będące częścią określonych segmentów floty mogą uzyskać pomoc na wymianę silników na bardziej energooszczędne, ale o takim samym współczynniku mocy.

Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót (oś 2)

Możliwe jest dofinansowanie dywersyfikacji i wprowadzenia nowych gatunków akwakultury, gatunków o dobrej perspektywie rynkowej oraz akwakultury przyjaznej środowisku, zastosowania środków ochrony zdrowia publicznego i zdrowia zwierząt oraz udzielenie wsparcia sektorowi przetwórstwa i obrotu produktami rybołówstwa i akwakultury oraz programom kształcenia ustawicznego.

Dla rybołówstwa śródlądowego wprowadzono specjalne zalecenia odzwierciedlające znaczenie tego sektora w Europie Środkowej i Wschodniej.

Środki służące wspólnemu interesowi (oś 3)

Działania te nie są zazwyczaj wspierane przez sektor prywatny. Ich znaczenie przekracza zakres interesów rynkowych poszczególnych firm. Mogą obejmować ochronę i rozwój wodnej fauny i flory, portów, przystani rybackich i miejsc wyładunku, rozwój nowych kampanii marketingowych i promocyjnych, projekty pilotażowe oraz inne wspólne akcje.

Zrównoważony rozwój obszarów zależnych głównie od rybactwa (oś 4)

Finansowanie w tej kategorii opiera się na lokalnych strategiach rozwoju i polega na podejściu oddolnym. Jego celem jest pomoc lokalnym społecznościom w zmniejszaniu zależności ekonomicznej od połowów.

Do uzyskania pomocy z UE w ramach poprawy ogólnej konkurencyjności i dodawania wartości do produktów rybołówstwa, a także w zakresie rozwoju infrastruktury i usług turystycznych, ochrony środowiska i zachęcania do międzyregionalnej i międzynarodowej współpracy kwalifikują się społeczności nadmorskie oraz te zamieszkujące obszary w pobliżu jezior i stawów dotknięte wysokim bezrobociem w sektorze rybołówstwa.

Pomoc techniczna (oś 5)

Ta kategoria obejmuje elementy takie jak badania, raporty, informowanie oraz inne działania związane z wdrażaniem programów operacyjnych.

Ramy prawne

Obejmują trzy elementy: rozporządzenie Rady ustalające podstawowe zasady, rozporządzenie wykonawcze Komisji przedstawiające szczegółowe procedury,

których powinny przestrzegać państwa członkowskie, oraz *vademecum* porad praktycznych przeznaczonych dla krajowych władz i dotyczące projektowania i wdrażania swoich programów.

System awaryjny

W lipcu 2008 r. Rada zaakceptowała szereg tymczasowych odstępstw od przepisów

EFR, aby ułatwić państwom członkowskim włączenie się w proces restrukturyzacji floty w odpowiedzi na poważny kryzys gospodarczy obejmujący całą gałąź przemysłu. Należało do nich utworzenie programów na rzecz dostosowania floty, stanowiących dodatkowe wsparcie i mających zachęcić do wprowadzania znacznych ograniczeń wydajności w tych segmentach floty, które pochłaniają najwięcej paliwa. Odstępstwa te będą obowiązywać przez okres dwóch lat i będą podlegać nieprzerwanej obserwacji i ocenie. Szczegóły można znaleźć w Rozporządzeniu Rady (WE) nr 744/2008 z dnia 24 lipca 2008 r. ustanawiającym tymczasowe szczególne działanie mające na celu wspieranie restrukturyzacji flot rybackich Wspólnoty Europejskiej dotkniętych kryzysem gospodarczym.

Dokumenty

Rozporządzenia Rady (WE) nr 1198/2006 z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Rozporządzenie Komisji (WE) nr 498/2007 z dnia 26 marca 2007 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 198/2006 w sprawie Europejskiego Funduszu Rybackiego.

Rozdział dotacji EFR od 1 stycznia 2007 roku do 31 grudnia 2013 roku

Państwo członkowskie	Konwergencja	Cele inne niż konwergencja	Suma
Belgia		26 261 648	26 261 648
Bułgaria	80 009 708		80 009 708
Republika Czeska	27 106 675		27 106 675
Dania		133 675 169	133 675 169
Niemcy	96 861 240	59 004 177	155 865 417
Estonia	84 568 039		84 568 039
Irlandia		42 266 603	42 266 603
Grecja	176 836 728	30 995 509	207 832 237
Hiszpania	945 692 445	186 198 467	1 131 890 912
Francja	34 250 343	181 802 741	216 053 084
Włochy	318 281 864	106 060 990	424 342 854
Cypr		19 724 418	19 724 418
Łotwa	125 015 563		125 015 563
Litwa	54 713 408		54 713 408
Węgry	34 291 357	559 503	34 850 860
Malta	8 372 329		8 372 329
Niderlandy		48 578 417	48 578 417
Austria	187 326	5 071 992	5 259 318
Polska	734 092 574		734 092 574
Portugalia	223 943 059	22 542 190	246 485 249
Rumunia	230 714 207		230 714 207
Słowenia	21 640 283		21 640 283
Słowacja	12 681 459	1 007 069	13 688 528
Finlandia		39 448 827	39 448 827
Szwecja		54 664 803	54 664 803
Zjednoczone Królestwo	43 150 701	94 677 188	137 827 889
Suma	3 252 409 308	1 052 539 711	4 304 949 019

* Kwoty wyrażone w euro, ceny bieżące